

Dosarul nr. 2ra – 1719/18

prima instanță: Judecătoria Cimișlia (jud.: S. Aramă)

instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud.: Șt. Starciuc, M. Galupa, Gr. Colev)

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecători:

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Iulia Sîrcu

Luiza Gafton

Mariana Pitic

judecând recursul declarat de către Nistreanu Nina,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Inspekția Ecologică Cimișlia împotriva Nistreanu Nina, cu privire la repararea prejudiciului material cauzat mediului înconjurător,

împotriva deciziei din 11 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a respins apelul formulat de Nistreanu Nina și s-a menținut hotărârea din 30 august 2017 a Judecătoria Cimișlia,

c o n s t a t ă :

La 14 martie 2017, Inspekția Ecologică Cimișlia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nistreanu Nina, cu privire la repararea prejudiciului material cauzat mediului înconjurător.

În motivarea acțiunii, instituția reclamantă a indicat următoarele informații, ce vizează circumstanțele de fapt.

La 5 - 6 octombrie 2015, la indicația primarului sat. Gradiște, rl Cimișlia, Nistreanu Nina, au fost tăiați 10 arbori de diferite specii și vătămați 31 arbori de pe terenul adiacent a clădirii căminului cultural. Astfel, pârâta a efectuat tăierea arborilor în lipsa autorizației de tăiere de autoritatea abilitată pentru mediu. Reieșind din cele menționate, Nistreanu Nina a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 122 alin. (2) Cod contravențional și i s-a aplicat sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 800 lei. Sancțiunea a fost executată de contravenientă.

De asemenea, în cadrul examinării cauzei contravenționale, pentru tăierea ilicită a arborilor indicat în procesul-verbal cu privire la contravenție nr.056842 din 7 octombrie 2015, Inspectoratul Ecologic de Stat a estimat cuantumul prejudiciului cauzat mediului la suma de 47 400 lei. Calcul a fost efectuat conform Anexei 1,3 a

Instrucțiunii privind cuantumul plății pentru prejudiciul cauzat spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale, adoptate prin Ordinul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale nr. 34 din 16 septembrie 2008. Prejudiciul respectiv a fost adus la cunoștința contravenientei Nistreanu Nina la 22 decembrie 2016, cu informarea acesteia despre posibilitatea achitării benevole în termen de 30 zile.

În argumentarea temeiniciei pretențiilor sale, reclamantul a susținut că dreptul la repararea prejudiciului material se întemeiază pe articolele 14, 1398 alin. (1) din Codul civil și articolul 45 alin. (1) din Codul contravențional. Astfel, până la depunerea prezentei cererii de chemare în judecată, pârâta nu a compensat echivalentul bănesc menționat mai sus.

Inspecția Ecologică Cimișlia a solicitat repararea prejudiciului cauzat mediului în valoarea de 47 400 lei, transferându-l pe contul fondului ecologic local al Inspectoratului Ecologic de Stat (f. d. 4).

În cadrul judecării cauzei, pârâta Nistreanu Nina, reprezentată de avocatul stagiar Corlăteanu Alexandru, a depus explicații în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, prin care a cerut respingerea acțiunii ca neîntemeiată (f. d. 57 - 58).

Prin hotărârea din 30 august 2017 a Judecătorei Cimișlia, acțiunea formulată de Inspecția Ecologică Cimișlia a fost admisă integral. În acest sens, instanța de judecată a statuat încasarea de la Nistreanu Nina în beneficiul Fondului Ecologic local al Inspectoratului Ecologic de Stat a prejudiciului cauzat mediului în sumă de 47 400 lei (f. d. 66, 68).

Împotriva acestui act judecătoresc, Nistreanu Nina a declarat apel în termenul legal (f. d. 120). În ședința judiciară, intimatul a solicitat respingerea cererii de apel.

Curtea de Apel Comrat, prin decizia din 11 aprilie 2018, a respins apelul formulat de Nistreanu Nina și s-a menținut hotărârea din 30 august 2017 a Judecătorei Cimișlia (f. d. 117, 119 – 123).

La 20 iunie 2018, Nistreanu Nina a declarat recurs împotriva deciziei din 11 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 30 august 2017 a primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii. Totodată, recurenta a cerut scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată în temeiul articolului 267 lit. b) din Codul de procedură civilă, deoarece cererea a fost depusă de o persoană, care, în pricina respectivă, nu are capacitate de exercițiu al drepturilor procedurale (f. d. 130).

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurenta a afirmat că argumentul, potrivit căruia, procesul – verbal nr. 056842 din 7 octombrie 2015 nu a fost contestat, nu poate servi drept circumstanță de admitere a acțiunii. Prin urmare, în opinia acesteia, terenul unde au avut loc defrișările nu poate fi catalogat ca spațiu verde, deoarece, conform Registrului bunurilor imobile, terenul are un mod de folosință pentru construcții. Mai mult, caracterul spațiului din speță nu a fost coordonată cu organele teritoriale ale autorității centrale pentru mediu ca spațiu de verde, ceea ce este în contradicție cu articolul 32 alin. (2) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999.

Luând în considerare cele menționate, Nistreanu Nina a sugerat că, în cauza de față, nu sunt aplicabile dispozițiile din Instrucțiunea privind cuantumul plății pentru prejudiciul cauzat spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale, adoptate prin Ordinul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale nr. 34 din 16 septembrie 2008.

La 24 iulie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs Inspecției Ecologice Cimișlia, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f. d. 136).

La 8 septembrie 2018, Inspectoratul Ecologic de Stat și Inspecția Ecologică Cimișlia au depus referință la cererea de recurs depusă de Nistreanu Nina, prin care au solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibilă.

În procedura de filtru, prevăzută de articolul 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată a constatat că obiectul prezentei cererii se referă la decizia din 11 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. La fel, instanța de judecată nu a identificat faptul că recursul a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile articolului 430 din Codul de procedură civilă, cu privire la subiecții abilitați cu dreptul de a depune recurs.

Cu privire la termenul de declarare a recursului, completul de filtru a reținut că, la 16 mai 2018, Curtea de Apel Comrat a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 11 aprilie 2018 (f. d. 124). Potrivit avizului de recepție, Nistreanu Nina a primit copia de pe actul contestat la 22 mai 2018 (f. d. 125). Astfel, recursul a fost înregistrat la greșa Curții Supreme de Justiție la 23 iunie 2018, însă a fost trimis prin intermediul serviciului poștal la 20 iunie 2018 (f. d. 133). Prin urmare, completul de judecată a stabilit că cererea de recurs a fost depusă în conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs a verificat esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurente referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 5 septembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, cererea menționată mai sus s-a considerat admisibilă pentru examinarea în fond (f. d. 138).

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenta și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, Pönkä vs Estonia, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

În subsidiar, în parag. 26 – 27 din decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect

autorizarea unui apel sau care consacra verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând decizia contestată, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului și casarea deciziei din 11 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat și hotărârii din 30 august 2017 a Judecătorei Cimișlia, cu dispunerea scoaterii cererii de chemare în judecată de pe rol, pentru motivele ce se succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, dispunând încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol dacă există temeiurile prevăzute la articolul 265 și 267.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurente, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* [Marea Cameră], 21 ianuarie 1999, parag. 26).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, Nistreanu Nina nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Articolul 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei.

Din perspectiva acestui temei, recurenta a invocat că instanța de apel nu a răspuns la cererea ei de a scoate de pe rol cererea de chemare în judecată în baza articolului 267 lit. b) din Codul de procedură civilă (f. d. 130 pe verso).

Cu privire la argumentul dat, instanța de recurs reține că reprezentantul apelantei Nistreanu Nina, avocatul Corlăteanu Alexandru, a înaintat instanței de apel o cerere privind scoaterea cererii de pe rol, solicitând anexarea acesteia la materialele cauzei (f. d. 102 pe verso).

Potrivit procesului – verbal al ședinței judiciare din 25 ianuarie 2018, instanța de apel a dispus, prin încheiere protocolară, de a lăsa deschisă chestiunea promovată de avocatul Corlăteanu Alexandru (f. d. 103). În ședința de judecată din 29 martie 2018, avocatul Corlăteanu Alexandru a susținut cererea de scoatere de pe rol în fața instanței de apel. Reprezentantul apelantei a sugerat că Inspecția Ecologică Cimișlia nu are statut de persoană juridică, respectiv este lipsită de capacitate de exercițiu al drepturilor procedurale civile (f. d. 113).

Din lecturarea motivării și părții dispozitive a deciziei din 11 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat, Colegiul lărgit constată că instanța ierarhic inferioară nu a răspuns la obiecția promovată de către reprezentantul apelantei. În atare situație, se acceptă spre examinare argumentul recurente în această parte. Or, articolul 373 alin.

(5) din Codul de procedură civilă obligă instanța de apel să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în ordine de apel.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că elementele descrise mai sus se circumscriu temeiului prevăzut la articolul 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă. În acest caz, Colegiului lărgit îi revine obligația de a verifica dacă erorile judiciare pot fi calificate esențiale și dacă pot fi corectate în baza argumentelor livrate de părți, coroborate prin înscrisurile anexate la materialele cauzei.

Efectul omisiunii instanței de apel va fi analizat prin prisma consecințelor juridice pe care aceste le produc în soluționarea cauzei, în special, în partea corectitudinii procedurale.

Recurenta Nistreanu Nina a pretins că Inspekția Ecologică Cimișlia nu are capacitate de exercițiu al drepturilor procedural civile, ceea ce impune aplicarea articolului 267 lit. b) din Codul de procedură civilă (f. d. 131).

În mod corespunzător, instanța de recurs va raporta circumstanțele prezentate mai sus la normele de drept invocate de recurent, dar și la dispoziții legale care sunt relevante speței, care vor fi aplicate în redacția lunii martie 2017. Or, prin încheierea din 17 martie 2017, Judecătoria Cimișlia a acceptat în procedură contencioasă cererea de chemare în judecată depusă de Inspekția Ecologică Cimișlia (f. d. 19).

Instanța de recurs amintește că recurenta a făcut trimitere la articolele 58 alin. (1) din Codul civil, articolele 58 alin. (1), 59 alin. (1) și 267 lit. b) din Codul de procedură civilă și punctele 4 și 5 din Regulamentul Inspectoratului Ecologic de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 77 din 30 ianuarie 2004. Totuși criticile acesteia se rezumă la faptul că Inspekția Ecologică Cimișlia nu are dreptul să depună cerere de chemare în judecată.

Având în vedere articolele 239 alin. (2) și 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă și principiul *jura novit curia*, Colegiul lărgit trebuie să aplice acel text de lege care corespunde situației de fapt calificate juridic de către parte, în măsura în care circumstanța dată este confirmată de probele administrate în cauză (a se vedea *Radomilja și alții vs Croația (Marea Cameră)*, 20 martie 2018, parag. 123 – 127). Așadar, instanța de recurs are competența de a decide asupra caracterului juridic al argumentelor inserate în cererea de recurs, prin examinarea lor, în lumina prevederilor din Codul de procedură civilă.

La acest capitol, capacitatea procesuala (*legitimatio ad processum*) presupune o delimitare între capacitatea procesuală de folosință și capacitatea procesuală de exercițiu. Primul caz constă în aptitudinea unei persoane de a avea drepturi și obligații pe plan procesual, iar al doilea caz reprezintă capacitatea de a angaja și conduce personal procesul, însușirea de a sta în judecată. Spre deosebire de prima instituție, lipsa celei de-a doua nu interzice persoanei să stea în justiție, care nu constituie o condiție esențială de a fi parte în proces.

În conformitate cu articolul 57 din Codul de procedură civilă, capacitatea de a avea drepturi și obligații procedurale civile (capacitatea de folosință a drepturilor procedurale civile) este recunoscută în măsură egală tuturor persoanelor fizice și organizațiilor care se bucură, conform legii, de dreptul adresării în judecată pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime. Lipsa capacității

procesuale de folosință poate fi invocată în orice fază a procesului. Actele de procedură îndeplinite de persoana lipsită de capacitatea de folosință sînt nule.

Articolul 59 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă prevede că parte în proces (reclamant sau pîrît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios. În cazurile prevăzute de lege, pot fi parte în proces asociațiile și societățile care nu au personalitate juridică, dar care dispun de organe de conducere proprii.

Potrivit punctului 4 din Regulamentul Inspectoratului Ecologic de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 77 din 30 ianuarie 2004, Inspectoratul este persoană juridică, dispune de balanță proprie, conturi trezoreriale, de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, poartă răspundere juridică în relațiile cu alte instituții, organizații, întreprinderi în cadrul realizării competențelor sale.

Punctul 5 din același Regulament stabilește că subdiviziunile Inspectoratului din teritoriu funcționează fără statut de persoană juridică și sunt gestionate direct de către aparatul central al Inspectoratului, cu efectuarea cheltuielilor financiare pentru întreținerea acestora.

În conformitate cu articolul 166 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură civilă, în cererea de chemare în judecată se indică numele sau denumirea reclamantului, dacă reclamantul este o persoană juridică, datele bancare, codul fiscal, numele reprezentantului și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de reprezentant.

Judecătorul, în baza articolul 168 alin. (2) și (4) din textul de lege citat, este obligat să verifice dacă cererea de chemare în judecată întrunește exigențele prevăzute de lege, în caz contrar, să aplice prevederile articolului 171 alin. (1). De regulă, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, judecătorul acceptă cererea de chemare în judecată în decurs de 5 zile de la repartizare, dacă legea nu prevede altfel.

Reieșind din raționamentele legale evocate, Colegiul lărgit observă că la originea cauzei se află cererea de chemare în judecată, în care este indicat în calitate de reclamant Inspecția Ecologică Cimișlia, iar în calitate de pârât persoana fizică Nistreanu Nina (f. d. 1). Cererea a fost semnată și certificată cu ștampilă de către șeful interimar al Inspecției Ecologice Cimișlia, Petru Leancă (f. d. 4). Acesta, la rândul lui, a fost împuternicit în baza procurii nr. 212 din 27 ianuarie 2017. Conform acesteia, șeful Inspectoratului Ecologic de Stat, Valeriu Nani a împuternicit pe șeful – interimar al secției Inspecția Ecologică Cimișlia de a reprezenta interesele Inspectoratului în fața instanțelor judecătorești, acordându-i drepturile specificate la articolul 81 din Codul de procedură civilă (f. d. 11).

Prin încheierea din 17 martie 2017, judecătorul Judecătoriei Cimișlia a primit în procedură cererea înaintată de Inspecția Ecologică Cimișlia împotriva Nistreanu Nina, cu privire la recuperarea prejudiciului cauzat mediului. Mai mult, potrivit procesului – verbal al ședinței de judecată din 29 martie 2018, reprezentantul Inspecției Ecologice Cimișlia, prin procură, Gherganov Aurica, a declarat că cererea este acționată din numele subdiviziunii Inspecției Ecologice Cimișlia (f. d. 113).

Conform punctul 10 din Regulamentul Inspectoratului Ecologic de Stat, instanța de judecată notează că numai Inspectoratul Ecologic de Stat are atribuția de a înainta în instanțele judecătorești acțiuni civile de recuperare a daunelor cauzate mediului.

În acord cu punctul 5 din Regulament, instanța de recurs reține că Inspecția Ecologică Cimișlia este o subdiviziune a Inspectoratului care funcționează fără statut de persoană juridică și este gestionată direct de aparatul central, cu efectuarea cheltuielilor financiare pentru întreținerea acestora.

Sub acest aspect, Colegiul lărgit notează că entitatea reclamantă, de o parte, nu are personalitate juridică, iar pe de altă parte, nu are competența de a formula cereri de chemare în judecată, de vreme ce Regulamentul sus – menționat nu prevede o asemenea atribuție. În plus, prin pretenția înaintată împotriva recurente, Inspecția Ecologică Cimișlia a solicitat încasarea sumei, transferând-o pe contul Fondului Ecologic local al Inspectoratului Ecologic de Stat. Circumstanța respectivă accentuează că intimatul a acționat ca un reprezentant al Inspectoratului, dar nu ca o persoană care se administrează autonom și are dreptul să-și protejeze drepturile sau propriile interese patrimoniale.

Prin urmare, instanța de recurs apreciază obiecția recurente, potrivit căreia, intimatul nu a avut dreptul de a depune o acțiune în justiție. Totuși această se referă la capacitatea de folosință al drepturilor procedurale civile. Or, în lipsa acesteia, intimatul nu a putut fi parte în proces. Efectul acestei încălcări procedurale impune aplicarea articolului 265 lit. g) din Codul de procedură civilă, dar nu a celui din 267 lit. b). La faza primirii cererii de chemare în judecată, împrejurarea respectivă constituia un temei de a refuza acceptarea cererii în procedură în acord cu articolul 169 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu articolul 265 lit. g) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care reclamantului îi lipsește capacitatea de folosință, cu excepția cazurilor prevăzute la art.59 alin.(2).

La acest capitol, deși la materialele cauzei a fost anexată procura nr. 212 din 27 ianuarie 2017 semnată de șeful Inspectoratului Ecologic de Stat, prima instanță nu a verificat statutul procesual al Inspecției și nu a aplicat articolul 169 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă. Totodată, instanța de apel nu a rezolvat acest incident procedural, fiind sesizată în acest sens de reprezentantul apelantei Nistreanu Nina.

Pe cale de consecință, instanța de judecată remarcă că atât intimatul Inspecția Ecologică Cimișlia, cât și instanțele ierarhic inferioare au comis erori procedurale evidente. Cu toate acestea, în opinia instanței, greșelile respective sunt, în principal și în mod obiectiv, imputabile Inspecției Ecologice Cimișlia, întrucât conducerea entității a redactat cererea de chemare în judecată (f. d. 1 – 4), iar în ordine de apel, reprezentantul acesteia a susținut că cererea este acționată din numele subdiviziunii (f. d. 113). De altfel, eroarea procedurală a intimatului nu poate fi justificată prin eroarea subsecventă comisă de către instanțele de judecată, pentru că acest fapt ar contraveni principiului preeminenței dreptului și cerinței desfășurării adecvate și diligente a procedurii și implementării atente a normelor procedurale relevante. Cu alte cuvinte, Inspecția Ecologică Cimișlia a fost reprezentată în mod legal, exclusiv la alegerea acesteia, iar greșelile descrise mai sus ar fi putut evitate de la bun început. Așadar, luând în considerare că aceste omisiuni sunt, în principal, imputabile intimatului, consecințele negative ale acestora revin, la fel, entității (a se vedea *mutatis mutandis* *Unión Alimentaria Sanders SA vs Spania*, 7 iulie 1989, parag. 35;

Bakowska vs Polonia, 12 ianuarie 2010, parag. 54; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018).

În esență, conform articolul 1 alin. (2) și (3) din Legea nr. 789-XIII din 26.03.1996, Curtea Supremă de Justiție este instanța judecătorească supremă care asigură aplicarea corectă și uniformă a legislației de către toate instanțele judecătorești, soluționarea litigiilor apărute în cadrul aplicării legilor, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat. Prin activitatea sa, Înalta Curte asigură respectarea principiului supremației legii, contribuie la constituirea unui stat de drept.

Din aceste considerente legale, instanța de recurs opinează că acceptarea unor erori evidente procedurale a instanțelor inferioare, care produc efecte directe asupra drepturilor patrimoniale ale recurente, ar presupune existența unei ingerințe gravă în dreptul de proprietate al acesteia, dar și în activitatea Curții Supreme de Justiție și i-ar face imposibilă îndeplinirea rolului ei special. Prin urmare, aplicarea articolului 265 lit. g) din Codul de procedură civilă va consolida certitudinea juridică și buna administrare a justiției, ceea ce va restabili ordinea de drept după greșelile comise de intimat și de către cele două instanțe de judecată. De vreme ce preeminența dreptului constituie un principiu fundamental al democrației, Constituției Republicii Moldova și al Convenției Europene a Drepturilor Omului, nu putea exista nicio așteptare legitimă, potrivit căreia, Curtea Supremă de Justiție ar trebui să ignore sau să nu aibă în vedere nereguli procedurale evidente (a se vedea, spre exemplu, Baka vs Ungaria (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; Zubac, ibidem, parag. 123 - 125).

În concluzie, Colegiul judiciar conchide că instanțele ierarhic inferioare au acceptat eronat în procedură cererea de chemare în judecată formulată de Inspekția Ecologică Cimișlia, care nu are de dreptul adresării în judecată pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime. Mai mult, instanța de apel a ignorat examinarea solicitării formulată de Nisteanu Nina, ce vizează scoaterea de pe rol a cererii, atât timp cât lipsa capacității procesuale de folosință poate fi invocată în orice fază a procesului.

În atare situație, ținând cont de faptele din speță, de argumentele părților și de constatările de mai sus, Colegiul judiciar consideră că a examinat principalele întrebări juridice puse în prezenta cerere și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor invocate, cu privire la fondul cauzei civile. Acestea, în esență, nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz (a se vedea, printre alte autorități, Kamil Uzun vs Turcia, 10 mai 2007, parag. 64 din 10 mai 2007; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), 17 iulie 2014, parag. 156).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale și confirmă incidența temeiului declarării recursului indicat la articolul 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Or acestea conduc inevitabil la o soluționare greșită a cauzei. Astfel, Colegiul judiciar consideră că greșelile procedurale pot fi corectate, din moment ce ambele părți au avut posibilitate de a le comenta și depune observații, iar instanța de recurs are împuternicirea de a constata existența temeiurilor specificate în articolul 265 din Codul de procedură civilă în baza articolului 445 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea de recurs declarată și de a casa hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel, cu dispunerea procesului în temeiul articolului 265 lit. g) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu articolul 265 alin. (1) lit. g), 445 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Nistreanu Nina.

Se casează decizia din 11 aprilie 2018 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 30 august 2017 a Judecătoriei Cimișlia, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Inspekția Ecologică Cimișlia împotriva Nistreanu Nina, cu privire la repararea prejudiciului material cauzat mediului înconjurător, și se pronunță o încheiere, prin care:

Se încetează procesul în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Inspekția Ecologică Cimișlia împotriva Nistreanu Nina, cu privire la repararea prejudiciului material cauzat mediului înconjurător.

Se menționează că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceleiași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Iulia Sîrcu

Luiza Gafton

Mariana Pitic